

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie protestu K. K., R. K., Z. K.

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora Generalnego

przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego zarządzanego na dzień 15 października 2023 r.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 22 listopada 2023 r.

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu

UZASADNIENIE

Pismem z 24 października 2023 r. (data nadania w placówce pocztowej) K. K., R. K. oraz Z. K. (dalej: „skarżący”) złożyli protest przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego, zarządzanego na dzień 15 października 2023 r., domagając się jego unieważnienia z uwagi na (1) niewydawanie kart referendalnych; (2) kierowania pytań do osób biorących udział w referendum o liczbę wydawanych kart oraz (3) doprowadzenie do sytuacji głosowania po godz. 21, pomimo braku przedłużenia przez PKW godzin do głosowania i po ujawnieniu sondażowych wyników wyborów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851 ze zm.; dalej: „u.r.o.”) protest przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego wnosi się do Sądu Najwyższego na piśmie w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku referendum przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie przy tym do treści art. 242 § 1 Ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm.; dalej: „k.wyb.”) w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o., Sąd Najwyższy rozpatruje protest przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym i wydaje, w formie postanowienia, opinię w sprawie protestu. Jednocześnie, w myśl art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o., Sąd Najwyższy powinien pozostawić bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków formalnych.

Obowiązek rozpoznania przez Sąd Najwyższy (na mocy wyżej powołanych przepisów ustrojowych) protestu referendalnego w postępowaniu nieprocesowym oznacza w szczególności, że protest – jako pierwsze pismo w sprawie – powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, w tym zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania oraz numeru Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) skarżącego, będącego osobą fizyczną (zob. art. 126 § 2 pkt 1 i 2 w zw. z art. 187 § 1 w zw. z art. 511 § 1 k.p.c.). Wskazanie tego rodzaju danych warunkuje bowiem przyjęcie protestu i nadanie sprawie prawidłowego biegu.

Tymczasem we wniesionym w niniejszej sprawie proteście referendalnym skarżący nie oznaczyli swoich numerów PESEL, co oznacza, że protest jest obarczony brakami formalnymi uniemożliwiającymi nadanie mu biegu, a zarazem niepodlegającymi konwalidacji. Skutkuje to koniecznością pozostawienia protestu bez dalszego biegu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2023 r., I NSW 11/23).

Podkreślenia jednocześnie wymaga, że brak jest podstaw do wezwania skarżących do usunięcia wskazanych wyżej braków formalnych protestu poprzez wskazanie ich numerów PESEL. W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu

Najwyższego z 25 października 2023 r., I NZP 8/23 – której nadano moc zasady prawnej – przesądzo bowiem, że w postępowaniu zainicjowanym protestem przeciwko ważności referendum nie mają zastosowania przepisy art. 130 § 1-2 oraz art. 1301a § 1-3 k.p.c., regulujące postępowanie naprawcze w sytuacji, kiedy pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 243 § 1 *in principio* k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o., postanowił jak w sentencji.

(r.g.)

[ms]